

РЕЦЕНЗИЯ

Във връзка с процедура за заемане на академична длъжност „професор“ в област на висше образование „Здравеопазване и спорт“ по професионално направление „Медицина“ и научна специалност „Кардиология“ за нуждите на КЛИНИКА ПО КАРДИОЛОГИЯ НА НМТБ „ЦАР БОРИС III“ СОФИЯ

Член на Научното жури, изготвил становището – **проф. д-р Арман Шнорк Постаджиян, дм , Клиника по Кардиология- УМБАЛ „Св. Анна“ АД, София; Медицински Университет- София.**

Конкурсът за „професор“ по Кардиология за нуждите на Клиниката по кардиология при НМТБ „Цар Борис III“ София е обявен в ДВ, бр. 61/02.08.2019 г.. **Научното жури по конкурса** е назначено със заповед № 67/02.10.2019 г. на Изпълнителния Директор на НМТБ „Цар Борис III“ София.

Изгатвената рецензия е съобразно закона за развитие на академичния състав в република България и правилника на институцията за неговото приложение.

Единствен кандидат е **доц. д-р Иван Томов Груев, д.м.**, Заместник директор по медицинската дейност на НМТБ „Цар Борис III“. Кандидатът е представил цялата документация, необходима за изготвяне на рецензията, съобразно изискванията.

Декларирам липсата на конфликт на интереси при изготвяне на рецензията.

Не съм установил плагиатство в представените ми за рецензирани трудове.

Доц. д-р Иван Груев е роден през 1972 г. През 1991 г завършва Национално Средно Училище по Култура – София, а през 1997 г. - Висше образование в Медицински университет – София.

Доц. Груев започва своята кариера през април 1998 г. в НМТБ „Цар Борис III“ като н.с. III ст. в Клиника по кардиология, от 2003 г. до 2007 г. е н.с. II ст., а от 2007 – 2011 г. н.с. I ст. От 2010 г. е завеждащ сектор Функционална диагностика на ССЗ. От 2011 г. е лекар ординатор в Клиника по вътрешни болести, Отделение по кардиология, а 2012- 2018 г - лекар ординатор в Клиника по кардиология. От м. Май 2018 изпълнява длъжността Заместник директор по медицинската дейност на НМТБ „Цар Борис III“. През м. Декември 2012 г. е избран за доцент по кардиология.

През 2010 г. на д-р Груев е присъдена образователната и научна степен **„Доктор“** въз основа на защитена дисертация на тема „Влияние на хроничния възпалителния процес за развитието на субклинична атеросклероза/оценена чрез каротидна сонография/ при болни с ревматоиден артрит, псориаатичен артрит и анкилозираш спондилит“.

През 2003 година придобива специалност **„Вътрешни болести„** и през 2006 година – специалност по **кардиология**. През 2017 г. е преминал СДО **„Здравен мениджмънт 200 часа“**, МУ-София. В хода на професионалното си развитие има осъществени многобройни участия в международни курсове, пряко свързани с научната специалност и с практическото ѝ приложение, както и допълнителна квалификация в областта на неинвазивната кардиология и ехокардиографското изследване, за което има сертификат експертно ниво от 2013 год.

През м. Декември 2012 г. След успешно осъществен конкурс доц. Груев е избран за **доцент по кардиология** към НМТБ. Към момента доц. Груев има общ трудов стаж 21 години и 7 месеца и заема академичната длъжност **„Доцент“** от 6 години и 11 месеца.

Доц. Груев е член на Европейското кардиологично дружество (ЕКД), на European Association of Cardiovascular Imaging; European association of Preventive Cardiology; European Heart Failure Association към ЕКД. Член е на Дружеството на кардиолозите в България, като има натрупан значим административен опит като от 2014 – до 2018 е член на Управителния съвет, а от 2018- член на Контролен съвет на ДКБ. Други членства в престижни асоциации – член на Българската лига по хипертония и на Медицинската комисия на Българския Футболен Съюз.

Член е на редакционната колегия на сп. **“Българска кардиология”** с изготвени множество рецензии на оригинални разработки в списанието, както и международни такива е за списание ESC Heart Failure.

Наукометрични показатели

Доц. Груев се представя на конкурса с **90 научни труда**, от които един дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен **„Доктор“** и значима публикационна активност у нас и в чужбина от **56 научни труда след заемане на академичната длъжност „доцент“**: 1 монография, 38 научни статии в рецензирани научни списания и 17 научни доклада и съобщения с отпечатани

резюмета, изнесени в български и международни научни форуми. От публикуваните научни статии 31 са в български и 7 в международни научни списания, от които 5 са с IF. Научните статии и резюмета на доц. Груев са публикувани в са отпечатани в **основни периодични медицински издания** - Journal of Hypertension-12, Alzheimer and Dementia-1, European Heart Journal-1, International Journal of Geriatric Psychiatry -1, Archives of the Balkan Medical Union-1, Comptes Rendus de l' Academie Bulgare des Sciences-1, Neuropsychiatric Disease and Treatment-1, Football Medicine meets the universe of sport-2, The future of football medicine-2 и други.

В 25 (62,5%) от статиите доц. Груев е първи автор, а в 8 (20%) е втори. През 2019 г. издава монографията «Актуални промени на спортната кардиология». Научната активност на кандидата включва 17 научни доклада и съобщения с отпечатани резюмета, изнесени в 2 български и 15 международни научни форуми, като 11 от резюмета са отпечатани в списания с IF. В 11 от докладите той е първи автор (64,7%), а втори – в 3 (17,6%). В направената литературна справка са регистрирани **над 9000 цитирания**, от които 19 са в български, в база данни Scopus – 1503 цитирания и 7656 в база данни Web of Knowledge (като последните две частично се препокриват).

Доц Груев е национален редактор на Европейските ръководства за превенция на сърдечно-съдови заболявания - 2016, Диабет и сърдечно-съдови заболявания - 2019 и Спортна кардиология и физическа активност и сърдечно-съдови заболявания 2020- в процес на редакция.

Общият импакт фактор възлиза на 67,785, а индивидуалния IF е 19,277.

Научно-изследователската дейност на доц. Груев е насочена в следните основни направления – артериална хипертония – патофизиология и лечение, атеросклероза – стратификация на риска, биомаркери, възпалителна активност при възпалителни ставни заболявания и псориазис и връзка с ускорен ход на атерогенеза, превантивна кардиология, проблеми на спортното сърце и медицина, сърдечна недостатъчност и кардиомиопатии, фармакотерапия.

Особено впечатление и с определено приносен характер са публикациите, изучаващи **механизмите на акцелерирана атерогенеза при пациенти с възпалителни ставни заболявания**. Значението на механизмите на възпалението и имунитета в патогенезата на възпалителните ставни заболявания има дълга история и доведе до създаване и приложение на нови и ефективни стратегии в лечението като антицитокинова терапия, имунологични интервенции, модулиране на баланса между Th1/Th2 отговор. За разлика, значението на механизми на възпалението и имунитета в

патогенезата на атеросклерозата е сравнително ново направление и на този етап води до формулиране на повече въпроси, отколкото ясни отговори. Последните изследвания в тази насока акцентират върху локалното активиране на редица молекулярно-биологични пътища и тяхното значение в зараждането, прогресията и особено дестабилизирането на атеросклеротичните плаки. Като следствие от тази идея беше потърсено и открито значимо сходство във възпалителния и имунен отговор при пациенти с ОКС и ВСЗ. И при двете групи заболявания има повишена локална концентрация на възпалителни медиатори с последващо активиране на редица вторични цитокини и растежни фактори и индуциране на острофазов отговор, който оказвайки системен ефект може да доведе до редица проатерогенни промени – оксидативен стрес, ендотелна дисфункция, проатерогенен липиден профил, протромботичен ефект. Една част от разработките на доц. Груев са съсредоточени върху развитието на атеросклеротичния процес при пациенти с ВСЗ и поставя акцент върху влиянието на хроничното възпалителение за развитие на морфологични промени в каротидните съдове при болни с ревматоиден артрит, псориазис и анкилозиращ спондилит в българската популация. Особено високо оценявам тази част от трудовете на доц Груев, при които се наблюдава:

- съчетаването на 2 групи показатели за неинвазивна оценка каквито са маркерите на възпалителна активност и морфологичните промени в каротидните артерии

- сравнението на клинични, морфологични и лабораторни показатели на пациентите с ВСЗ не със здрави контроли, а с група хипертоници със съпътстващи рискови фактори.

Установените резултати могат да бъдат използвани в клиничната практика като част от общата оценка на сърдечно-съдовия риск и селектиране на високо рискови пациенти с ВСЗ, на които да бъде провеждана ранна и своевременна корекция на рисковия профил с оглед увеличаване на ефективността.

Друга група публикации на доц Груев разглеждат различни аспекти от **патофизиологията и терапевтично поведение при артериална хипертония**. В тази група публикации впечатление правят тези, които са свързани с връзката артериална хипертония – нарушение в когнитивната функция, както и публикациите акцентиращи върху значението на хиперурикемията като модифицируем сърдечно-съдов рисков фактор. Разгледано е значението на фиксирраните дозови режими и тяхното място в лечението на

артериалната хипертония, нещо, което е в пълно съзвучие с актуалните ръководни правила за поведение при артериална хипертония.

Друга група публикации на доц Груев са фокусирани върху проблемите на **спортното сърце и спортната кардиология**, където кандидатът е с изграден експерт. Монографията на доц Груев «Актуални промени на спортната кардиология» единственото помагало по спортна кардиология, публикувани на български език през последните десетилетия. Приносите на доц. Груев могат да бъдат групирани по следния начин

- Направен е преглед на отделните изменения при спортно сърце, илюстрирани със собствени случаи и примери с практическа насоченост. Разгледани са основните механизми на левокамерното ремоделиране, методите за диагноза и за повлияване. Представени са и основните промени и в дясната камера. Посочени са основните диагностични методи за регистриране на ДК промени, като те също са илюстрирани със собствени данни.
- Анализирани са спецификите на ЕКГ промените при спортисти и тяхната съвременна класификация. Докладвани са данни от собствено проучване върху алтернанса на Т вълната при спортисти.
- Обобщени са основните причини за ВСС при спортисти и алгоритмите за първа помощ на терена и скрининг на атлетите.
- Разгледани са основите на антропометрията и функционалните тестове при спортисти, като са представени резултатите от 3 годишно собствено проучване при професионални футболисти. Интегралният анализ на различни параметри позволява да се определи функционалното състояние на спортиста, да се диагностицират различни патологични състояния, създаващи потенциален риск за активна физическа натовареност и дава изключително полезна информация за ефективността на тренировъчните, рехабилитационните и терапевтичните програми.

Значението на получените от доц. Груев резултати е съществено предвид големия брой публикации фокусирани върху разработвани на конкретни алгоритми на наблюдение и терапевтично поведение при сравнително редки, но представляващи съществен терапевтичен проблем патологии. Важно от практическа гледна точка е фокусирането на научните публикации на доц. Груев върху групи пациенти, за което липсва експертно познание и създаващи определени затруднения в ежедневната практика. Актуалността на посочените теми се потвърждава от факта, че в съвременните ръководни правила за поведение липсва единна препоръка и болшинството от доказателствата са с клас С ниво на доказателственост. **На база изложеното, както и пълната липса на „публикации за пълнота“ и без конкретно клинично-терапевтично значение оценявам**

изключително високо научно-изследователската и приложната стойност на научните трудове на кандидата.

Научно-преподавателската дейност на доц. Груев е достатъчна по обем и покрива изискванията на ЗРАСРБ, като основно е акцентирана върху обучението на специализанти по кардиология и продължаващо медицинско обучение на кардиолози и общо практикуващи лекари. В рамките на Зимните училища за специализанти по кардиология и научни симпозиуми и конгреси на Дружеството на кардиолозите в България натовареността на кандидата за периода от 2014 г. – 2018 г. е 40 учебни часа годишно и през първите 6 месеца на 2019 г. - 20 учебни часа. Преподавателска натовареност в общо болнични, лекарски и сестрински колегиуми е в размер на 36 уч. часа за 2018 г. и 18 уч. часа за първите 6 месеца на 2019 г. Доц Груев е ръководител на 2 специализанти по кардиология, които успешно са положили изпит. Реализираната учебната натовареност от участието в обучението на специализанти за периода от 2014 г. – до 2016 г. е в размер на 260 екв. часа. За учебната 2018/2019 г е представена бележка от СУ, Факултет по химия и фармация - 6 уч.ч. в курса по Фармацевтични грижи за специалност Фармация.

В таблицата са съпоставени количествените критерии - минималните изисквани точки и представените от кандидата по отделните показатели

Група от показатели	Съдържание	Минимални изисквани точки на НМТБ „Цар Борис III” София	Представени
А	Показател 1	50	50
Б	Показател 2	-	-
В	Показатели 3 или 4	100	100
Г	Сума от показателите от 5 до 9	200	407
Д	Сума от показателите от 10 до 12	50	105
Е	Сума от показателите от 13 до до края	100	140

Съпоставката на данните на доц. Груев с наукометричните критерии на НМТБ а за заемане на академичната длъжност „Професор”, показва покриване на критериите за заемане на академична длъжност по настоящия конкурс.

В заключение в конкурса доц. Груев се представя като завършен специалист с продължителен лекарски, изследователски и преподавателски стаж. Има признати специалности по вътрешни болести и кардиология, защитил е дисертационен труд и е доктор по медицина. Преминал е академичната стълбица от асистент до доцент и има значим административен опит като ръководител отделение/клиника по кардиология в престижни институции у нас. Доц. Груев е утвърден кардиолог владеещ и прилагащ практически всички съвременни методики на неинвазивна кардиология и ехокардиографията. Научната му продукция е напълно достатъчна по обем и съдържание, и по нейната значимост, степен на новост и обоснованост на научните достижения покрива изискванията на ЗРАСРБ и на правилника на НМТБ за присъждане на академичната длъжност „професор”. Приносът от научната продукция е съществен, доказателство за което са положителните цитирания в медицинската периодика, както и участията на доц. Груев като лектор на престижни форуми у нас и в чужбина. Кандидатът членува в престижни национални и международни дружества в областта на кардиологията, като има натрупат значим административен опит в управленските структури на Дружество на кардиолозите в България.

На тези основания подкрепям кандидатурата и предлагам на уважаемите членове на Научното Жури да гласуват положително и предложат на изпълнителния директор на НМТБ **Доц. д-р Иван Томов Груев, дм да заеме академичната длъжност „професор”** по научната специалност Кардиология, за нуждите на Клиника по Кардиология на НМТБ „Цар Борис III“ София

07.11.2019 г.

Проф. д-р Арман Постаджиян, д.м.

гр. София

Клиника по Кардиология

УМБАЛ „Света Анна”, София